

De wereld van Karina Schaapman

Door Bregtje Knaap
Fotografie Frédérique Vlamings

Voor haar nieuwste kinderboek *Het Muizenhuis* schiep Karina Schaapman (51) een ideale, veilige wereld: ze maakte een complete muizenfamilie en bouwde uit sinaasappeldozen en papier maché een muizenhuis met meer dan honderd kamers. Het blijkt haar manier van werken: 'Ik kan nooit alleen schrijven, ik moet ook iets máken.'

'Als klein meisje had ik één boekje: *Het Muizenboek* van Clinge Doorenbos. Mijn moeder las het me honderden malen voor, ik kende het uit mijn hoofd. Een fijne jeugdherinnering. Toen ik mijn eigen kinderen ging voorlezen, kwam ik het weer tegen. Ik dacht: ooit ga ik die wereld nabouwen. In het echt. Want het boek verbeeldde een wereld die ik als kind al prachtig vond. Maar het kwam er niet van met vier kleine kinderen. Het idee bleef in mijn hoofd. Ik wilde een muizenhuis voor een muizenfamilie bouwen, er foto's van maken en er verhalen bij schrijven. Zo is dit project ontstaan. Drie jaar geleden ben ik begonnen met één sinaasappeldoos van de Albert Heijn. Daarin maakte ik een woonkamer, keuken, slaapkamer en badkamer voor een papa, mama en drie muizenkindjes. Van daaruit is het verder gegroeid: kamers voor nieuwe kindjes, huizen van familieleden, een bakkerij, een kledingzaakje. Ik ben gewoon gaan bouwen en waar het huis te veel naar één kant ging hellen, ben ik weer de andere kant op gegaan, tot ik op een dag het plafond bereikt had. Het is een project van jaren, er zitten uren en uren werk in. Uit wat ik maar gebruiken kon – poppenhuisaccessoires, rommelmarktspulletjes, papier, stof, hout, klei, bierviltjes, ijsstokjes, luciferhoutjes, knoopjes en fietslampjes – maakte ik de kamers en interieurs. *Het Muizenhuis* telt nu ruim honderd kamers, trappenhuisen,

gangen en buitenruimten. Als bewoners heb ik complete muizenfamilies gemaakt. Het was lang zoeken naar: wat is mooi, wat komt goed over op de foto? Op de foto's in het boek is nooit het hele huis te zien, alleen de kamers. Daardoor ontstaat een aparte wereld, waarvan je niet weet waar die begint of eindigt. Over het kleinste detail in die wereld heb ik nagedacht: van de kleuren die ik in het huis heb gebruikt tot de stof waarvan de muizen gemaakt zijn en de wol van de truitjes die ik voor ze heb gebreid. Terwijl ik bezig was, ontstonden de verhalen voor het boek vanzelf. Voor deel één heb ik nog maar een paar verhalen en een paar kamertjes gebruikt. Er is nog veel meer te vertellen. De bedoeling is dat er elk jaar een nieuw boek verschijnt. Via mijn muizenverhalen en de hoofdpersonen Sam en Julia wil ik kinderen kennis laten maken met verschillende werelden, ze iets leren en meegeven. En het verhaal loopt altijd goed af, dat vind ik heel belangrijk.'

Wat een megaproject... Werk je altijd zo?

'Ja. Bij elk boek dat ik schrijf, maak ik beelden. Daar ben ik nooit mee naar buiten getreden, maar dat is wel hoe ik werk. Ik kan nooit alleen schrijven, ik moet ook iets maken. Soms maak ik een wereld in het klein, zoals bij *Het Muizenhuis*. Bij mijn boek *Zonder moeder* heb ik beelden van was en brons gemaakt.

Die zijn zo heftig, dat ik er niet makkelijk mee naar buiten treed en ze tot nu toe niet heb willen tentoonstellen. Ik schrijf nu aan het vervolg op *Zonder moeder* en maak daar levensgrote beelden van textiel bij. Mensen psychologisieren graag dat ik die beelden maak om mijn jeugd of bepaalde gebeurtenissen te herbeleven, maar daar heeft het niets mee te maken. Het is pure vormkracht; zo druk ik me uit.'

Wat zijn tot nu toe de reacties op *Het Muizenhuis*?

'*Het Muizenhuis* staat hier bij mij thuis aan de Weesperzijde regelmatig voor het raam tentoongesteld. Alle kinderen uit de buurt staan dan tegen de ruit geplakt. En het leuke is: alle volwassenen óók. Daardoor realiseerde ik me: ik heb iets heel leuks gemaakt, dat veel mensen aanspreekt. Op de internationale boekenbeurs in Bologna kreeg mijn uitgever ook alleen maar enthousiaste reacties. *Het Muizenhuis* gaat internationaal uitgegeven worden – in februari in Frankrijk en momenteel zijn er onderhandelingen gaande met Denemarken, Slovenië, Australië, Japan en Korea. Met *Het Muizenhuis* wilde ik een wereld creëren van veiligheid en liefde. Zo'n wereld vormt voor kinderen de basis. Als die basis ontbreekt, kan er heel veel misgaan. Eigenlijk is de wereld van *Het Muizenhuis* de wereld die je ieder kind gunt, waar iedere

'Hier in de buurt ben ik die mevrouw van *Het Muizenhuis*, niet meer die ex-dit of -dat'

volwassene naar verlangt en die heel veel mensen moeten missen. Daarom is het denk ik zo herkenbaar en slaat het aan, het raakt een universeel menselijk gevoel.'

In 2004 interviewde Moesson je naar aanleiding van het verschijnen van *Zonder moeder*. Sindsdien is er veel gebeurd. Hoe kijk je terug op die periode?

'Als één wervelstorm. Ja. Want alles wat maar mis kon gaan met het uitgeven van dat boek, ging mis. *Zonder moeder* vertelt een indringend persoonlijk verhaal, maar was geschreven met een veel bredere bedoeling. Het paste heel goed bij de portefeuille die ik destijds als politica had: sociale dienst, onderwijs, jeugdzorg, multiculturele samenleving. Al die thema's zaten erin verwerkt. Vanaf het begin was het mijn angst dat er één thema uitgepakt zou worden: mijn prostitutieverleden. En bizar genoeg kwam mijn boek middenin de Rob Oudkerk-affaire uit [die als wethouder van Amsterdam onder vuur kwam te liggen wegens prostitutiebezoek en dienstengevolge aftrad - BK]. Dus dook iedereen op dat ene aspect uit mijn boek, en werd er voorbij gegaan aan waar mijn verhaal eigenlijk over ging. Ik kreeg een gigantisch mediacircus over me heen en had gelijk een stempel op mijn voorhoofd. En daar kwam ik dus niet meer vanaf. Dat heeft me ongelooflijk beschadigd. Op straat zeiden mensen: Kijk, daar heb je die hoer. Dan zei ik voor de gein wel eens: éx-. Ik deed wel heel stoer alsof ik het zo van me af wuifde, maar het feit alleen al dat je op zo'n manier bejegend wordt, ook bijvoorbeeld door journalisten die me kwamen interviewen en niet eens

de moeite hadden genomen om mijn boek te lezen, dat heeft mij wel opgebroken. Ik wilde alleen nog maar weg van dat stempel. Dus wat deed ik: ik ging in mijn werk overcompenseren: campagne tegen kindermishandeling? Ik doe mee. Vrouwentema's? Jaaaa! Alles om maar van dat beeld af te komen, dat mensen me niet meer zo zouden zien. Maar door me te verdiepen in zulke zware onderwerpen en daar politiek heel nauw bij betrokken te zijn, kwam ik in zo'n verrotte wereld terecht. Ik heb mensen op mijn stoep gehad die zo in elkaar geslagen waren dat ik de ambulance moest bellen. Dat blijft bij je. Ik was ook veel te toegankelijk, mensen konden me altijd bellen, kregen mijn e-mail en mijn adres, konden langskomen. Het was niet te doen. Wat ik niet in de gaten had, was dat het me geestelijk en lichamelijk uitholde. Ik liep rond met ongelofelijke pijnen in mijn schouders en armen en bleef gewoon paracetamol slikken. Tot ik een verlamde arm kreeg. Bleek het een nekhernia. Ik werd geopereerd en nog geen week later was ik weer aan het werk. Revalideren? Geen tijd: verkiezingen. Ik stortte me op mijn werk om maar weg te komen van dat stempel dat me was opgedrukt.

Wat ook meespeelde: nadat *Zonder moeder* verschenen was, zocht iedereen uit mijn verleden weer contact met me. Iedereen. En aan sommige contacten was ik niet toe. Maar ik wilde mensen uiteraard wel te woord staan. Dat deed natuurlijk ook iets met me. Om een voorbeeld te geven: ik deed mee aan het programma *De wandeling*. Dan wandelt iemand met jou langs de plekken van je verleden. Aan het eind van de dag werd er

tegen me gezegd: we hebben een verrassing voor je. Ik moest achterop een motor gaan zitten en werd meegenomen naar het circus (Karina bracht een belangrijk deel van haar jeugd door in het circus - BK). Maar wat het productieteam niet wist, is dat het circus voor mij voor een heel groot verlies in mijn leven staat. Het circus betekende alles voor mij, en dat was ik toen mijn moeder overleed in een keer kwijt. Ik ben sindsdien ook nooit meer in het circus geweest. Nou, daar stond ik, in een volle tent, compleet met publiek, de voorstelling was al bezig. Als verrassing werd de trapeze act die ik in *Zonder moeder* beschrijf opgevoerd. Op zo'n moment houd ik me flink, maar men realiseert zich niet wat dat vanbinnen doet. Van pure overweldiging was ik een week lang mijn stem kwijt. Dat soort dingen laat je niet zo even van je afglijden.

In dezelfde periode was mijn huwelijk van 26 jaar langzaam aan het uitdoven en ontmoette ik een nieuwe liefde. Daar moest ik ook met mijn gezin mee zien te dealen. En toen *Zonder moeder* breder opgepikt werd als een goed boek en in verschillende landen in Engelse vertaling zou worden uitgegeven, zat ik ook nog nachtenlang Engelse woordjes en grammatica te leren om in het buitenland interviews te kunnen geven. Het was een heel heftige periode, op alle fronten van mijn leven. Achteraf denk ik: het was allemaal *too much*. In feite was ik heel succesvol, maar ging ik aan mijn eigen succes ten onder.'

Je kreeg in die periode ook een burn-out... 'Klopt. Weet je wat het was: politiek vond ik hartstikke leuk. Ik was heel betrokken en

'Met *Het Muizenhuis* wilde ik een wereld creëren van veiligheid en liefde'

Over *Het Muizenhuis*

Sam en Julia wonen in *Het Muizenhuis*, een wereld op zich. Julia woont samen met haar moeder in een heel klein kamertje zeshoog middenachter. Ze heeft geen vader, broertjes en zusjes en geen opa en oma. Julia is nieuwsgierig en reuze eigenwijs. Ze houdt niet van saai en zodra ze zich verveelt gaat ze naar buiten. Op avontuur. Met haar vriendje Sam. Sam woont middenvoor in *Het Muizenhuis* met zijn vader, moeder, broertjes en zusjes. Hij heeft twee opa's en twee oma's, een paar tantes en een oom. Sam is superverlegen en reuze braaf. Als hij met Julia is, doet hij dingen die hij anders nooit zou durven. Wat Sam teveel heeft, heeft Julia te weinig en andersom. Ze zijn de allerbeste vrienden en delen alles samen.

Het Muizenhuis, Sam en Julia Door Karina Schaapman
Rubinstein: 60 pag. (gebonden) - ISBN 978 90 4761110 - Prijs € 14,95

MEER DAN 10.000 BIOSCOOP-BEZOEKERS!

STAND VAN DE STERREN

NU TE KOOP OP DVD

“Stand van de Sterren is een fabuleus staaltje observatietechniek dat terecht op het IDFA en het Sundancefestival van Robert Redford is bekroond”
 ★★★★★ - **Algemeen Dagblad**

“Apotheose van een fantastische familietrilogie”.
 ★★★★★ - **Trouw**

“Prachtig dicht op de huid gefilmd.”
 ★★★★★ - **Volkscrant**

Stand van de Zon, Stand van de Maan en Stand van de Sterren zijn onder andere te koop bij FAME, de Bijenkorf, Boekhandel Van Stockum, Boekhandel Paagman (Den Haag) en Boekhandel Donner (Rotterdam). De DVD's zijn tevens online te bestellen via www.standvandesternen.nl, www.moesson.nl & www.tongtong.nl. De trilogie is ook verkrijgbaar in luxe boxset voor € 34,95.

Kijk voor verkooppunten bij u in de buurt op www.standvandesternen.nl

Lezersactie

Moesson mag maar liefst 5 exemplaren van *Het Muizenhuis*; *Sam en Julia* weggeven. Kans maken? Stuur dan vóór 15 september een kaartje naar: Moesson, Postbus 2074, 3800 CB Amersfoort of mail naar: redactie@moesson.com. Vergeet niet de actie 'Het Muizenhuis' te noemen en vergeet uw eigen naam en adresgegevens niet!

voelde me heel verantwoordelijk. En gek genoeg kreeg ik veel voor elkaar. Ik vond het vreselijk dat ik door mijn nekhermia niet de volle honderd procent kon geven. Ik ben doorgedaan tot mijn lichaam zei: en nou stoppen. Ik weet nog dat ik ineens afspraken vergat en merkte dat ik wazig ging zien. Als ik iets op wilde schrijven, werkte mijn hand niet mee en schreef ik onsamenvangende woorden op papier. Dus ik naar de huisarts. Ik had een torenhoge bloeddruk. Van de arts moest ik acuut rust nemen. Ik ben in bed gaan liggen en ingestort. Ik heb een maand geslapen. Maar ik raakte maar niet uitgerust. Ik kon altijd de hele wereld aan, nu was ik helemaal op. Ik kwam niet meer buiten, een

wandelingetje was me al teveel. In de maanden daarna moest ik mezelf echt hervinden. Vanuit de gemeenteraad bleef er aan me getrokken worden: ziek of niet, ik hield een zetel bezet, een stem die van cruciaal belang kon zijn. Maar ik was nog tot niks in staat. Als iemand naar me keek, was ik al in tranen. Ik besloot mijn zetel op te geven. Dat ging me echt aan het hart. Maar ik wist niet hoe lang die burn-out zou gaan duren. Ik heb al met al maanden thuis gezeten. Voor mezelf nam ik het besluit: vanaf nu ga ik alleen maar doen wat ik écht leuk vind. Wat ik altijd al heb willen doen: een kinderboek schrijven. En ik nam de tijd en ben het gaan doen. Door *Het Muizenhuis* ben ik van een heleboel rotzooi

afgekomen. Het is een leuk en positief project. Ik ben weer gezond, het gaat goed. En hier in de buurt ben ik de mevrouw van *Het Muizenhuis*, niet meer die ex-dit of -dat. Dat is heel fijn.'

Wat zijn je verdere plannen?

'Ik concentreer me nu op het tweede deel van *Het Muizenhuis* en ga dan het vervolg op *Zonder moeder* afronden. Een tijdje werkte in aan beide projecten tegelijkertijd, lagen die levensgrote blote *Zonder moeder* beelden hier in de woonkamer naast *Het Muizenhuis*. Dat beet elkaar. Ik kreeg vaak de vraag of er een vervolg op *Zonder moeder* kwam. Dat heb ik lange tijd afgehouden, omdat het schrijven en publiek maken van dat boek en het verwerken van de reacties daarop heftig was. Al waren die overwegend positief. Die paar negatieve reacties die ik kreeg, raakten me wel. Ik weet nog dat er destijds in *Moesson* een vreselijke ingezonden brief stond naar aanleiding van het interview. Die zal ik dus nooit vergeten. Na zoiets wil ik extra duidelijk maken waarom het zo belangrijk is dat ik dit verhaal verteld heb. Een vervolg op *Zonder moeder* geeft me de mogelijkheid om te laten zien wat er allemaal met je gebeurt als je een dergelijk boek schrijft en publiek maakt. Welke reacties je krijgt, hoe het werkt in de politiek, wat dat met jezelf en je gezin doet. En al die rare mechanismen eromheen. Van tevoren had ik nooit kunnen bedenken wat mijn boek allemaal teweeg zou brengen. Maar ik zie niet op tegen reacties op een volgend boek. Nee hoor, ik ben inmiddels wel wat gewend.'

Het interview 'Opluchting na de biecht' met Karina Schaapman in *Moesson* van april 2004 herlezen? Ga naar www.moesson.com en blader door ons online archief.